

zakresie, w jakim przepis ten nie uwzględnia w wymaganym 20-letnim stażu pracy nauczyciela praktycznej nauki zawodu, zatrudnionego w szkole przed 1999 r., pracy wykonywanej przed 1999 r. na stanowisku instruktora praktycznej nauki zawodu w innych jednostkach niż wymienione w art. 2 pkt 1 tejże ustawy, jest zgodny z art. 67 ust. 1 w związku z art. 32 i art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej;

- 2) w pozostałym zakresie, na podstawie art. 39 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. Nr 102, poz. 643 ze zm.), postępowanie podlega umorzeniu z uwagi na zbędność orzekania.

Uzasadnienie

W skardze konstytucyjnej T Z zarzucił niekonstytucyjność regulacji art. 4 ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 2 pkt 1 ustawy o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych.

Skarga ta wniesiona została na tle następującego stanu faktycznego i prawnego.

W okresie od dnia lutego 1989 r. do dnia września 1995 r. Skarżący, urodzony w 1953 r., był zatrudniony w Zakładach Z w S jako instruktor praktycznej nauki zawodu, a następnie, od dnia września 1995 r. do dnia sierpnia 2009 r., w Zespole Szkół Zawodowych w S na stanowisku nauczyciela praktycznej nauki zawodu.

W dniu września 2009 r. T Z złożył wniosek o przyznanie nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, dokumentując ponad 30-letni ogólny staż pracy. W chwili złożenia wniosku Skarżący miał 56 lat.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B , decyzją z dnia listopada 2009 r., odmówił przyznania Skarżącemu prawa do nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, z uwagi na to, że nie legitymuje się On okresem 20 lat pracy w jednostkach wymienionych w art. 2 pkt 1 ustawy o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych.

Sąd Okręgowy w B , wyrokiem z dnia kwietnia 2010 r., sygn. akt , oddalił odwołanie T Z od wymienionej wyżej decyzji ZUS, ponieważ okres pracy Skarżącego w Zakładach Z nie jest okresem pracy w jednostkach wymienionych w art. 2 pkt 1 ustawy o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych i nie podlega on również zaliczeniu do stażu pracy w placówkach wymienionych w art. 2 pkt 5 i 7 ustawy o systemie oświaty.

Sąd Apelacyjny – III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w G , wyrokiem z dnia grudnia 2010 r., sygn. akt , oddalił apelację Skarżącego od wymienionego wyżej wyroku Sądu Okręgowego w B

Wyrokiem z dnia lutego 2012 r., sygn. akt , Sąd Najwyższy oddalił skargę kasacyjną wniesioną przez T Z od wyroku Sądu Apelacyjnego w G

Sąd Najwyższy jako nietrafny ocenił zarzut skargi kasacyjnej, że art. 32 Konstytucji wymaga, aby okres pracy w przedsiębiorstwie na stanowisku instruktora praktycznej nauki zawodu był zaliczany do okresu pracy na stanowisku nauczyciela praktycznej nauki zawodu w jednostkach oświatowych. Sąd Najwyższy nie podzielił również poglądu Skarżącego, że celem ustawy o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych była kontynuacja zasad przechodzenia nauczycieli na emeryturę.

Sąd Najwyższy, dokonując analizy stanu prawnego, podkreślił, że ustawa o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych nie wprowadziła nowej

regulacji, wyłączającej grupę instruktorów praktycznej nauki zawodu z kręgu nauczycieli praktycznej nauki zawodu, gdyż, w świetle dotychczasowych przepisów, instruktorzy praktycznej nauki zawodu nie stanowili podgrupy nauczycieli praktycznej nauki zawodu.

Status instruktorów praktycznej nauki zawodu zatrudnionych w przedsiębiorstwach nie był tożsamy ze statusem nauczycieli praktycznej nauki zawodu zatrudnionych w szkołach lub innych placówkach systemu oświaty, a uzyskanie przez instruktorów niektórych uprawnień przysługujących nauczycielom uzależnione zostało od spełnienia warunków wskazanych w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 sierpnia 1988 r. w sprawie rozciągnięcia niektórych przepisów Karty Nauczyciela na instruktorów praktycznej nauki zawodu oraz na niektórych innych pracowników uspołecznionych zakładów pracy, prowadzących prace pedagogiczne i wychowawcze (Dz. U. Nr 34, poz. 261 ze zm.).

Prawne i faktyczne różnice w stosunkach zatrudnienia nauczycieli i instruktorów praktycznej nauki zawodu wynikały już z ustawy z dnia 15 lipca 1961 r. o systemie oświaty (Dz. U. Nr 32, poz. 160). Z obowiązujących ówczesnie przepisów wynika, że szkoły zawodowe, także szkoły przyzakładowe, kierowały uczniów do przedsiębiorstw na praktyki i uczniami zajmowali się wówczas instruktorzy praktycznej nauki zawodu. Instruktorzy ci nie byli jednak pracownikami szkoły, lecz przedsiębiorstwa, w którym uczniowie uczyli się zawodu. Instruktorzy ci nie byli również nauczycielami w rozumieniu Karty Nauczyciela. Mogły mieć do nich natomiast jedynie zastosowanie niektóre przepisy tejże ustawy.

Zdaniem Skarżącego, zakwestionowane rozwiązanie przyjęte w ustawie o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych, nieprzewidujące zaliczenia okresu pracy w przedsiębiorstwie na stanowisku instruktora praktycznej nauki zawodu do okresu pracy w szkole na stanowisku nauczyciela, zatrudnionego przed 1999r., ingeruje w konstytucyjne prawo podmiotowe do zabezpieczenia

społecznego wyrażone w art. 67 ust. 1 Konstytucji. Naruszenia tego prawa Skarżący upatruje w tym, że ustawodawca przekroczył granice przysługującej mu swobody regulacyjnej praw socjalnych, o jakich mowa w art. 67 ust. 1 Konstytucji, gdyż zróżnicował sytuację prawną nauczycieli praktycznej nauki zawodu w zakresie prawa do świadczenia kompensacyjnego na podstawie charakteru pracodawcy, a nie wykonywanej pracy, naruszając tym samym również art. 32 ust. 1 Konstytucji.

W ocenie T Z instruktorzy praktycznej nauki zawodu i nauczyciele praktycznej nauki zawodu charakteryzują się cechą relewantną. Cechę tę stanowi charakter wykonywanej przez nich pracy, która jest tożsama.

Zróżnicowanie sytuacji prawnej instruktorów praktycznej nauki zawodu i nauczycieli praktycznej nauki zawodu na podstawie kryterium charakteru pracodawcy nie jest, w ocenie Skarżącego, racjonalnie uzasadnione, gdyż na gruncie dotychczasowych przepisów instruktorzy w zakresie uprawnień emerytalnych byli traktowani w taki sam sposób jak nauczyciele, jeszcze przed wejściem w życie reformy systemu emerytalnego dokonanej w 1999 r.

Ponadto, podkreśla Skarżący, z uzasadnienia projektu ustawy o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych oraz z debaty przeprowadzonej w toku prac parlamentarnych nad tym projektem wynika, że intencją ustawodawcy była kontynuacja uprzywilejowania emerytalnego nauczycieli na gruncie ustawy o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych, wobec nieprzyznania im prawa do emerytury pomostowej.

Wprowadzone zróżnicowanie nie ma także charakteru proporcjonalnego, ponieważ, w ocenie Skarżącego, nie można ustalić, ochronie jakich wartości konstytucyjnych służyć ma pozbawienie instruktorów praktycznej nauki zawodu prawa do świadczenia kompensacyjnego. Nie znajduje ono również uzasadnienia w zasadzie sprawiedliwości społecznej, gdyż nauczyciele, którzy rozpoczęli pracę po 1999 r., będą mogli skorzystać ze świadczeń kompensacyjnych, mimo że mogli spodziewać się ograniczenia prawa do takich

świadczeń. Nauczyciele zaś, którzy podjęli pracę w szczególnym charakterze przed 1999 r., nie otrzymają tego świadczenia, choć nie mogli przewidzieć, że zmiany takie zostaną wprowadzone.

Zdaniem T Z zakwestionowane rozwiązanie ustawy o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych ingeruje w nabyte przez Niego prawa, gdyż pozbawia ono Skarżącego statusu nauczyciela, który to status uzyskał On na podstawie wcześniejszych przepisów. Ingerencja w prawa nabyte, w ocenie Skarżącego, jest skutkiem zróżnicowania sytuacji prawnej instruktorów praktycznej nauki zawodu na podstawie kryterium charakteru zatrudnienia, gdyż w rzeczywistości pozbawia Skarżącego statusu nauczyciela.

T Z podkreśla, że osoba podejmująca pracę w szkole jako nauczyciel przed 1999 r., która wcześniej była zatrudniona jako instruktor praktycznej nauki zawodu, mogła zasadnie oczekiwać, że w zakresie przysługujących jej uprawnień będzie traktowana w taki sam sposób, jak nauczyciel. Także po rozpoczęciu reformy emerytalnej osoba taka miała prawo spodziewać się, iż będzie traktowana w taki sam sposób, jak wszyscy nauczyciele.

Merytoryczne odniesienie się do przedstawionego przez Skarżącego problemu konstytucyjności zakwestionowanego rozwiązania ustawy o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych poprzedzić należy ustaleniem przedmiotu zaskarżenia.

Zaskarżony przepis art. 4 ust. 1 pkt 2 ustawy o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych stanowi, że:

«Świadczenie przysługuje nauczycielom, którzy spełnili łącznie następujące warunki: (...)

- 2) mają okres składkowy i nieskładkowy w rozumieniu ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353, z późn. zm.), zwanej

dalej "ustawą o emeryturach i rentach z FUS", wynoszący 30 lat, w tym 20 lat wykonywania pracy w jednostkach, o których mowa w art. 2 pkt 1, w wymiarze co najmniej 1/2 obowiązkowego wymiaru zajęć;».

Z kolei, zgodnie z art. 2 pkt 1 tejże ustawy, zakwestionowanym w skardze konstytucyjnej jako przepis związkowy dla jej art. 4 ust. 1:

„Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1) nauczyciel - nauczycieli, wychowawców i innych pracowników pedagogicznych zatrudnionych w:
 - a) publicznych i niepublicznych przedszkolach,
 - b) szkołach publicznych i niepublicznych o uprawnieniach szkół publicznych,
 - c) publicznych i niepublicznych placówkach kształcenia ustawicznego i placówkach, o których mowa w art. 2 pkt 5 i 7 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.);”.

Przepis art. 4 ustawy o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych określa warunki, jakie musi spełnić nauczyciel, aby uzyskać prawo do nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, wyznaczając w ten sposób krąg podmiotów uprawnionych do tego świadczenia. W ustępie 1 pkt 2 przepis ten stanowi, że osobami, którym przysługuje prawo do świadczenia kompensacyjnego, są ci nauczyciele, którzy, niezależnie od pozostałych przesłanek określonych w art. 4 ustawy o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych, spełniają warunek posiadania określonego w tym przepisie 30-letniego ogólnego okresu zatrudnienia (okresu składkowego i nieskładkowego) oraz 20-letniego okresu wykonywania pracy, w wymiarze co najmniej 1/2 wymiaru zajęć, w placówkach oświatowych wymienionych w art. 2 pkt 1 tejże ustawy.

Z kolei, art. 2 pkt 1 ustawy o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych definiuje pojęcie „nauczyciel” użyte w tej ustawie.

Z definicji tej wynika, że nauczycielami, na potrzeby tej ustawy, są nauczyciele zatrudnieni w publicznych i niepublicznych przedszkolach, szkołach publicznych i niepublicznych o uprawnieniach szkół publicznych lub w placówkach wymienionych w art. 2 pkt 5 i 7 ustawy o systemie oświaty, tj. w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych, młodzieżowych ośrodkach socjoterapii, specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych oraz specjalnych ośrodkach wychowawczych dla dzieci i młodzieży wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki, metod pracy i wychowania, a także ośrodkach umożliwiających dzieciom i młodzieży upośledzonym umysłowo w stopniu głębokim, jak również dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym z niepełnosprawnościami sprzężonymi, realizację obowiązku szkolnego i obowiązku nauki oraz w placówkach zapewniających opiekę i wychowanie uczniom w okresie pobierania nauki poza miejscem stałego zamieszkania.

Przepis art. 2 pkt 1 ustawy o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych Skarżący poddał konstytucyjnej kontroli jako przepis współtworzący warunek posiadania przez nauczyciela 20-letniego okresu pracy w jednostkach, o których mowa w tej definicji. Sama definicja pojęcia nauczyciel, zawarta w art. 2 pkt 1 ustawy o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych, jako osoby zatrudnionej w jednostkach oświatowych wymienionych w tym przepisie w dacie nabycia uprawnień do świadczenia, nie jest przez Skarżącego kwestionowana.

Jeśli chodzi zaś o podstawowy zakwestionowany przepis, to wątpliwości Skarżącego nie budzi jego merytoryczna treść, dotycząca warunku wykonywania przez nauczyciela pracy w okresie 20 lat w jednostkach wymienionych w art. 2 pkt 1 ustawy, lecz pominięcie wśród podmiotów uprawnionych do świadczenia kompensacyjnego tych nauczycieli pracujących w owych jednostkach, którzy przed 1999 r., tj. przed dniem wejścia w życie

reformy systemu ubezpieczeń społecznych, byli zatrudnieni w innych jednostkach niż wymienione w art. 2 pkt 1 ustawy o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych jako instruktorzy praktycznej nauki zawodu. Innymi słowy, że do wymaganego okresu zatrudnienia na stanowisku nauczyciela nie podlega zaliczeniu okres pracy w uspołecznionym zakładzie pracy na stanowisku instruktora praktycznej nauki zawodu.

W tej sytuacji, skoro przepis art. 4 ust. 1 pkt 2 ustawy o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych wprost odwołuje się do art. 2 pkt 1 tej ustawy, a zarzut skargi konstytucyjnej nie dotyczy warunku zatrudnienia nauczyciela w wymienionych jednostkach w dacie nabycia uprawnień do świadczenia, lecz pominięcia wcześniejszych okresów pracy, w innych jednostkach niż placówki oświatowe i na innych stanowiskach niż stanowisko nauczyciela, ocenie podlegać powinien jedynie art. 4 ust. 1 pkt 2 tej ustawy, w zakwestionowanym zakresie.

W pozostałym zakresie postępowanie podlega zaś umorzeniu, na podstawie art. 39 ust. 1 pkt 1 ustawy o Trybunale Konstytucyjnym, z uwagi na zbędność orzekania.

Nie można podzielić zarzutów sformułowanych przez Skarżącego pod adresem art. 4 ust. 1 pkt 2 ustawy o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych, z następujących powodów.

Zarzuty skargi konstytucyjnej oparte zostały na twierdzeniu, że nauczyciele, którzy wcześniej, przed dniem wejścia w życie reformy systemu ubezpieczeń społecznych, tj. przed 1999 r., byli zatrudnieni w przedsiębiorstwach jako instruktorzy praktycznej nauki zawodu oraz nauczyciele praktycznej nauki zawodu zatrudnieni w szkołach należą do jednej kategorii podmiotów, gdyż przed dniem 1 stycznia 1999 r. status instruktora i status nauczyciela praktycznej nauki zawodu były tożsame i instruktorzy stanowią podgrupę tych nauczycieli. Pominięcie w zakwestionowanym przepisie

okresu pracy w uspołecznionym zakładzie pracy na stanowisku instruktora praktycznej nauki zawodu skutkuje zatem naruszeniem prawa Skarżącego do równego traktowania nauczycieli w obrębie prawa do zabezpieczenia społecznego, wyrażonego w art. 67 ust. 1 Konstytucji, wobec niemożności zaliczenia przez niego owego poprzedniego okresu zatrudnienia do okresu pracy na stanowisku nauczyciela, dla celów nabycia prawa do nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego.

Odniesienie się do problemu przedstawionego przez Skarżącego poprzedzić zatem należy przedstawieniem poprzednio obowiązującego stanu prawnego, dotyczącego sytuacji prawnej instruktorów praktycznej nauki zawodu w zakresie nabywania uprawnień do świadczeń emerytalnych na zasadach przewidzianych dla nauczycieli. Dla oceny zakwestionowanego rozwiązania, z uwagi na to, że, w ocenie Skarżącego, prawo do świadczenia kompensacyjnego stanowi kontynuację prawa do emerytury nauczycielskiej, znaczenie ma historyczny kontekst regulacji dotyczących uprawnień instruktorów praktycznej nauki zawodu, którego omówienie, ze względu na to, że Skarżący zatrudnienie w tym charakterze rozpoczął w 1989 r., na potrzeby niniejszego postępowania ograniczone zostało do okresu przypadającego po dniu wejścia w życie ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela.

Stosownie do obowiązującego ówczesnie art. 11 ustawy z dnia 15 lipca 1961 r. o rozwoju systemu oświaty i wychowania (Dz. U. Nr 32, poz. 160 ze zm.), kształcenie kwalifikowanych robotników, pracowników i rolników odbywało się w zasadniczych szkołach zawodowych, które były szkołami w rozumieniu wymienionej wyżej ustawy. Nauczyciele zatrudnieni w tych szkołach byli nauczycielami podlegającymi Kartce Nauczyciela (art. 1 ust. 1 pkt 1 karty Nauczyciela).

Część tego procesu, w postaci praktycznej nauki zawodu, miała zaś miejsce w uspołecznionych i nieuspołecznionych zakładach pracy, w

indywidualnych gospodarstwach rolnych, w szkolnych gospodarstwach rolnych i w warsztatach szkolnych.

Praktyczna nauka zawodu, zgodnie z § 9 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 grudnia 1985 r. w sprawie zasad organizowania i finansowania praktycznej nauki zawodu oraz ponoszenia kosztów kształcenia przez zakłady pracy zatrudniające absolwentów szkół zawodowych (Dz. U. Nr 52, poz. 268 ze zm.), była prowadzona przez pracowników zakładu pracy – instruktorów praktycznej nauki zawodu.

Celem praktycznej nauki zawodu było przygotowanie uczniów i młodocianych do sprawnego działania w procesie produkcyjnym lub usługowym w zawodach i specjalnościach określonych w klasyfikacji zawodów i specjalności szkolnictwa zawodowego. Praktyczna nauka zawodu mogła być organizowana jako zajęcia praktyczne dla uczniów i młodocianych oraz praktyki zawodowe dla uczniów (§ 2 wymienionego wyżej rozporządzenia).

Przepisy obowiązujące przed 1989 r. nie przewidywały zrównania uprawnień instruktorów praktycznej nauki zawodu, zatrudnionych w uspołecznionych zakładach pracy, z uprawnieniami nauczycieli. Instruktorzy praktycznej nauki zawodu nie byli wymienieni wśród adresatów Karty Nauczyciela i przepisy tej ustawy nie miały do nich zastosowania.

W zakresie dotyczącym warunków nabycia uprawnień emerytalnych do osób, które rozpoczęły pracę na stanowisku instruktora praktycznej nauki zawodu w zakładach pracy, miały zastosowanie przepisy ogólne, dotyczące pracowników.

Art. 5 Karty Nauczyciela upoważniał natomiast Ministra Oświaty i Wychowania (w późniejszym okresie – Ministra Edukacji Narodowej) do rozciągnięcia przepisów tej ustawy lub niektórych jej postanowień na, m. in., pracowników uspołecznionych zakładów pracy pełniących funkcję instruktorów praktycznej nauki zawodu lub prowadzących pracę wychowawczą z

młodocianymi pracownikami w placówkach zbiorowego zakwaterowania, dla których praca dydaktyczna i wychowawcza stanowiła podstawowe zajęcie.

Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 sierpnia 1988 r. w sprawie rozciągnięcia niektórych przepisów Karty Nauczyciela na instruktorów praktycznej nauki zawodu oraz na niektórych innych pracowników uspołecznionych zakładów pracy, prowadzących prace pedagogiczne i wychowawcze (Dz. U. Nr 34, poz. 261), wydanym na podstawie art. 5 Karty Nauczyciela, m. in. pracownicy uspołecznionych zakładów pracy oraz państwowych, spółdzielczych i prowadzonych przez organizacje społeczne warsztatów szkoleniowych, ośrodków szkolenia i doskonalenia kadr, ośrodków szkolenia zawodowego, pełniący funkcję instruktorów praktycznej nauki zawodu, wykonujący pracę dydaktyczno-wychowawczą, stanowiącą ich podstawowe zajęcie (§ 1 pkt 1 rozporządzenia), od dnia 1 września 1988 r., zostali objęci niektórymi przepisami Karty Nauczyciela, w tym przepisami art. 86-90, dotyczącymi uprawnień emerytalnych (§ 2 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia).

Dla nabycia uprawnień emerytalnych na zasadach przewidzianych dla nauczycieli przez instruktorów praktycznej nauki zawodu zatrudnionych w uspołecznionych zakładach pracy zasadnicze znaczenie miały przepisy art. 86 i art. 88 Karty Nauczyciela, dotyczące prawa do emerytury w obniżonym wieku oraz prawa do emerytury nauczycielskiej bez względu na wiek.

Art. 86 Karty Nauczyciela, w brzmieniu obowiązującym w czasie rozpoczęcia przez Skarżącego wykonywania obowiązków instruktora praktycznej nauki zawodu, stanowił, że nauczyciele zaliczeni zostali do pracowników I kategorii zatrudnienia.

Zaliczenie to oznaczało, że, na podstawie § 15 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.), pracownik mógł uzyskać prawo do emerytury na zasadach określonych w § 4 tego aktu wykonawczego, tj. w obniżonym wieku

emerytalnym – po przepracowaniu co najmniej 15 lat w szczególnych warunkach, i był uważany za wykonującego pracę w szczególnym charakterze.

Aktualnie obowiązujący art. 86 Karty Nauczyciela zalicza nauczycieli do pracowników wykonujących pracę w szczególnym charakterze.

Nie wszyscy nauczyciele, w tym ci, którzy wcześniej pracowali w uspołecznionych zakładach pracy jako instruktorzy praktycznej nauki zawodu, mogą obecnie skorzystać, na podstawie § 15 wymienionego rozporządzenia, z uprawnienia do emerytury w obniżonym wieku, o jakiej mowa w § 4 tego rozporządzenia.

W wyniku bowiem dokonanej w 1999 r. reformy systemu ubezpieczeń społecznych prawo nauczycieli do emerytury w obniżonym wieku, o którym mowa w wymienionym wyżej rozporządzeniu, zostało zachowane tylko dla ubezpieczonych (w tym nauczycieli) urodzonych przed dniem 1 stycznia 1949 r. [art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.)].

Dla nabycia przez instruktorów praktycznej nauki zawodu zatrudnionych w uspołecznionych zakładach pracy uprawnień do świadczeń z ubezpieczenia społecznego, według zasad przewidzianych dla nauczycieli, zasadnicze znaczenie miał również przepis art. 88 Karty Nauczyciela.

W brzmieniu obowiązującym w dacie podjęcia przez Skarżącego zatrudnienia jako instruktor praktycznej nauki zawodu w Zakładach Z art. 88 ust. 1 Karty Nauczyciela stanowił, że „nauczyciele mający trzydziestoletni okres zatrudnienia, w tym 20 lat zatrudnienia I kategorii, zaś nauczyciele klas, szkół, placówek i zakładów specjalnych - dwudziestopięcioletni okres zatrudnienia, w tym 20 lat zatrudnienia I kategorii w szkolnictwie specjalnym, mogą - po rozwiązaniu na swój wniosek stosunku pracy - przejść na emeryturę”.

W brzmieniu obowiązującym od dnia 2 listopada 2007 r. przepis ten stanowi zaś, że prawo do przejścia na emeryturę bez względu na wiek przysługuje tym nauczycielom, którzy mają trzydziestoletni okres zatrudnienia, w tym 20 lat wykonywania pracy w szczególnym charakterze, zaś nauczyciele szkół, placówek, zakładów specjalnych oraz zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich - dwudziestopięcioletni okres zatrudnienia, w tym 20 lat wykonywania pracy w szczególnym charakterze w szkolnictwie specjalnym.

Należy jednak zauważyć, że emerytury przysługujące nauczycielom bez względu na wiek mają charakter wygasający.

W związku z reformą systemu ubezpieczeń społecznych bowiem, jaka miała miejsce w 1999 r., na mocy art. 150 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, dodającego w art. 88 Karty Nauczyciela ust. 2a, prawo nauczycieli do emerytury bez względu na wiek zostało zachowane tylko w stosunku do nauczycieli urodzonych po 31 grudnia 1948 r., a przed 1 stycznia 1969 r. – w ciągu ośmiu lat od dnia wejścia w życie tej ustawy.

Obecnie obowiązujący art. 88 ust. 2a Karty Nauczyciela stanowi zaś:

„Nauczyciele urodzeni po dniu 31 grudnia 1948 r., a przed dniem 1 stycznia 1969 r. zachowują prawo do przejścia na emeryturę bez względu na wiek, jeżeli:

- 1) spełnili warunki do uzyskania emerytury, określone w ust. 1, w ciągu dziesięciu lat od dnia wejścia w życie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353, z późn. zm.), z wyjątkiem warunku rozwiązania stosunku pracy, oraz
- 2) nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, na dochody budżetu państwa.”.

Z przedstawionego stanu prawnego wynika zatem, że prawo do emerytury bez względu na wiek zachowane zostało dla nauczycieli, także tych, którzy wcześniej wykonywali obowiązki instruktorów praktycznej nauki zawodu jako pracownicy uspołecznionych zakładów pracy, urodzonych po 31 grudnia 1948 r., a przed dniem 1 stycznia 1969 r., którzy do dnia 31 grudnia 2008 r. spełnili warunki posiadania co najmniej 30-letniego stażu ubezpieczeniowego i co najmniej 20-letniego wykonywania pracy w szczególnym charakterze, a dla nauczycieli szkół, placówek, zakładów specjalnych oraz zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich – wymóg dwudziestopięcioletniego okresu zatrudnienia, w tym 20 lat wykonywania pracy w szczególnym charakterze w szkolnictwie specjalnym.

Ustawa o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w art. 24 ust. 2 stanowiła natomiast, że „dla ubezpieczonych, urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, z wyjątkiem ubezpieczonych mających prawo do emerytury na warunkach określonych w art. 32-34, 39, 40, 46, 48-50, 184 oraz w art. 88 ustawy, o której mowa w art. 150, zostaną ustanowione emerytury pomostowe”. Zgodnie zaś z ust. 3 tego artykułu, zasady, warunki i tryb ustanawiania emerytur pomostowych zostaną określone w odrębnej ustawie.

Przepisy ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i przepisy Karty Nauczyciela nie zapowiadały natomiast ustanowienia odrębnej ustawy dla nauczycieli urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., rekompensującej wygaszenie emerytury nauczycielskiej, o której mowa w art. 88 Karty Nauczyciela.

Wypada w tym miejscu odnotować, że ustawą z dnia 18 lutego 2000 r. o zmianie ustawy - Karta Nauczyciela oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2000 r. Nr 19, poz. 239 ze zm.) niektórymi przepisami Karty Nauczyciela objęci zostali pracownicy zatrudnieni u innych pracodawców niż placówki oświatowe, na stanowiskach instruktorów praktycznej nauki zawodu.

Do pracowników tych nie miały i nie mają jednak zastosowania przepisy art. 86 i art. 88 Karty Nauczyciela.

Z dniem 1 lipca 2009 r. weszła w życie ustawa o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych.

Celem tej ustawy, jak wynika z uzasadnienia jej projektu, było wprowadzenie przejściowego rozwiązania, adresowanego do nauczycieli, którzy mają stosunkowo długi staż pracy, wobec wygaśnięcia z dniem 1 stycznia 2009 r. dotychczasowego uprawnienia do przejścia na emeryturę bez względu na wiek na podstawie art. 88 Karty Nauczyciela (Druk Nr 1648 Sejmu RP VI Kadencji, dostępny na stronach internetowych Sejmu RP). Ustawa o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych, w art. 4, określiła warunki, jakie musi spełnić nauczyciel, aby uzyskać prawo do świadczenia kompensacyjnego, w tym przesłankę 20-letniego okresu wykonywania pracy w wymaganym 30-letnim okresie składkowym i nieskładkowym, wyłącznie w jednostkach (placówkach) oświatowych wymienionych w art. 2 pkt 1, co kwestionuje Skarżący.

Zdaniem T. Z pominięcie w kwestionowanym rozwiązaniu okresu pracy na stanowisku instruktora praktycznej nauki zawodu w uspołecznionym zakładzie pracy przed 1999 r. ingeruje w prawo podmiotowe Skarżącego do równego traktowania nauczycieli w obrębie zabezpieczenia społecznego, wyrażonego w art. 67 ust. 1 w związku z art. 32 ust. 1 i 2 Konstytucji, w prawa nabyte Skarżącego, a nadto jest sprzeczne z zasadą zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa oraz z zasadą sprawiedliwości społecznej.

Nauczycielskie świadczenie kompensacyjne nie jest świadczeniem wypłacanym z systemu ubezpieczeń społecznych, gdyż jest finansowane z budżetu państwa (art. 6 tejże ustawy), zaś prawo do tego świadczenia ustaje z dniem poprzedzającym dzień nabycia prawa do emerytury, ustalonego decyzją

organu emerytalnego, z dniem poprzedzającym dzień osiągnięcia przez uprawnionego powszechnego wieku emerytalnego, jeżeli uprawniony nie legitymuje się taką decyzją, oraz - z dniem śmierci. Niemniej jednak, skoro prawo do nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego oparte zostało na przesłankach właściwych prawu ubezpieczeń społecznych dla nabycia świadczeń emerytalnych, tj. osiągnięciu przez nauczyciela określonego wieku, posiadaniu odpowiedniego okresu składkowego i nieskładkowego, wykonywaniu pracy nauczyciela przez określony okres, a także rozwiązaniu stosunku pracy z zatrudniającą nauczyciela placówką oświatową, świadczenie to można zaliczyć do świadczeń, których celem jest realizacja prawa do zabezpieczenia emerytalnego, wyrażonego w art. 67 ust. 1 Konstytucji.

Wypada odnotować, że Konstytucja, gwarantując w art. 67 ust. 1 każdemu obywatelowi prawo do zabezpieczenia społecznego po osiągnięciu wieku emerytalnego, pozostawia ustawodawcy swobodę co do realizacji tego prawa konstytucyjnego. Oznacza to, z jednej strony, że ustawodawca jest uprawniony do wyboru rozwiązań systemu emerytalnego, które uważa za optymalne z punktu widzenia potrzeb obywateli oraz rozwoju gospodarczego kraju, z drugiej zaś, że z art. 67 ust. 1 Konstytucji nie wynika prawo do konkretnego świadczenia po osiągnięciu wieku emerytalnego. Z art. 67 ust. 1 Konstytucji nie można bowiem „wyprowadzić konstytucyjnego prawa do jakiegokolwiek konkretnej postaci świadczenia na rzecz emerytów. Wprawdzie przepisy ustaw regulujące szczegółowo te kwestie znajdują swą podstawę prawną w normie konstytucyjnej, jednak to one, a nie art. 67 ust. 1 Konstytucji, stanowią podstawę ewentualnych roszczeń osób ubiegających się o rentę, emeryturę czy inną formę zabezpieczenia społecznego” [wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 lutego 2007 r. w sprawie o sygn. K 46/05, OTK ZU (A) z 2007 r. Nr 2, poz. 10]. Z tego względu, w świetle utrwalonego orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego, konstytucyjna ochrona prawa do

zabezpieczenia społecznego ograniczona jest do minimalnego zakresu tego prawa, odpowiadającego jego istocie.

Do istoty prawa do zabezpieczenia społecznego po osiągnięciu wieku emerytalnego należy zaś – w świetle utrwalonego orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego – „zapewnienie środków utrzymania w razie zaprzestania pracy w związku z osiągnięciem określonego wieku. Podstawowym celem konstytucyjnym prawa do zabezpieczenia społecznego po osiągnięciu wieku emerytalnego jest zagwarantowanie godnego poziomu życia w warunkach obniżonej zdolności do zarobkowania, wynikającej z podeszłego wieku. Emerytura jest w założeniu świadczeniem, które zastępuje, a nie uzupełnia wynagrodzenie ze stosunku pracy. Istota konstytucyjnego prawa do zabezpieczenia społecznego po osiągnięciu wieku emerytalnego polega zatem na zagwarantowaniu minimalnego poziomu świadczeń dla osób, które osiągnęły wiek emerytalny i zaprzestały w związku z osiągnięciem tego wieku aktywności zawodowej.” [wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 11 grudnia 2006 r. w sprawie o sygn. SK 15/06, OTK ZU (A) z 2006 r. Nr 11, poz. 170].

W ramach przysługującej swobody regulacji praw socjalnych obywateli ustawodawca może tworzyć dla poszczególnych grup zawodowych odrębne, od powszechnego, systemy zabezpieczenia społecznego na wypadek ryzyk, wymienionych w art. 67 ust. 1 Konstytucji, w tym systemy kompensujące niektórym grupom zawodowym utratę dotychczasowych uprawnień.

Swoboda ustawodawcy kształtowania systemu zabezpieczenia społecznego nie jest, oczywiście, nieograniczona. Regulacje takie nie mogą bowiem naruszać istoty prawa do zabezpieczenia emerytalnego. Realizacja przez ustawodawcę konstytucyjnych praw socjalnych obywateli pozostawać musi również w zgodzie z zasadą równości, wyrażoną w art. 32 ust. 1 Konstytucji.

Tworząc system zabezpieczenia emerytalnego ustawodawca nie dysponuje więc pełną swobodą nie tylko przy ustalaniu treści i wysokości

świadczeń, ale także przy ustalaniu kręgu uprawnionych do nabycia świadczeń emerytalnych, gdyż musi uwzględniać, wynikający z art. 32 ust. 1 Konstytucji, zakaz wprowadzania różnicowań, które nie są uzasadnione.

Należy jednak zauważyć, że, w świetle utrwalonego orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego, wyrażona w art. 32 ust. 1 Konstytucji zasada równości dotyczy podmiotów podobnych. Ustalenie, czy zasada równości wobec prawa w konkretnym przypadku została naruszona, wymaga więc, w pierwszej kolejności, określenia kręgu adresatów, do których odnosi się dana norma prawna, oraz wskazania elementów charakteryzujących ich sytuację prawną, które są prawnie istotne [*vide* - wyrok z dnia 24 października 2005 r. w sprawie o sygn. P 13/04, OTK ZU (A) z 2005 r. Nr 9, poz. 102].

Oceniając kwestionowane rozwiązanie w płaszczyźnie art. 67 ust. 1 w związku z art. 32 Konstytucji, należy przede wszystkim zauważyć, że nauczycielskie świadczenie kompensacyjne jest nowym świadczeniem w systemie zabezpieczenia społecznego i ma charakter wygasający.

Nie jest to też świadczenie adresowane do wszystkich nauczycieli, lecz wyłącznie do tych, do których mają zastosowanie wszystkie przepisy Karty Nauczyciela (art. 1 ust. 1 w zw. z art. 3 pkt 1 Karty Nauczyciela), którzy pracę nauczyciela wykonywali w placówkach oświatowych przez okres 20 lat i mają długi, bo 30-letni, ogólny staż pracy.

Na gruncie zakwestionowanego przez Skarżącego rozwiązania ustawy o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych cechą relewantną stanowi zatem posiadanie statusu nauczyciela zatrudnionego w publicznym lub niepublicznym przedszkolu, publicznej lub niepublicznej szkole o uprawnieniach szkoły publicznej albo publicznej lub niepublicznej placówce, wymienionej w art. 2 pkt 1 lit. c tejże ustawy, wykonywanie pracy w tych jednostkach oświatowych przez okres 20 lat w wymiarze co najmniej $\frac{1}{2}$ obowiązkowego wymiaru zajęć oraz posiadanie ogółem 30 lat okresu składkowego i nieskładkowego.

Jak już wyżej wskazano, osoby, które przed wejściem w życie wymienionej wyżej ustawy z dnia 18 lutego 2000 r. o zmianie ustawy - Karta Nauczyciela zajmowały stanowisko instruktora praktycznej nauki zawodu zatrudnionego w uspołecznionych zakładach pracy, nie były nauczycielami, a ich pracodawcą był zatrudniający je zakład pracy, nie zaś placówka oświatowa.

Jak słusznie wskazał Sąd Najwyższy w sprawie Skarżącego, objęcie, na mocy powołanego wyżej rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 sierpnia 1988 r., instruktorów praktycznej nauki zawodu zatrudnionych w zakładach pracy niektórymi przepisami Karty Nauczyciela i traktowanie okresu takiej pracy jako okresu pracy w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 88 Karty Nauczyciela, a także bezpośrednie objęcie tych instruktorów w 2000 r. przepisami Karty Nauczyciela nie oznacza, że instruktorzy praktycznej nauki zawodu uzyskali w pełni status taki jak nauczyciele, wychowawcy i inni pracownicy pedagogiczni zatrudnieni w szkołach i innych placówkach, gdyż Karcie Nauczyciela podlegają tylko w zakresie w niej określonym oraz pod warunkiem posiadania kwalifikacji określonych dla nauczycieli praktycznej nauki zawodu oraz wykonywania pracy dydaktycznej i wychowawczej w wymiarze przewidzianym dla tych nauczycieli.

Przedstawione wyżej faktyczne i prawne różnice między nauczycielami (w tym nauczycielami praktycznej nauki zawodu) a instruktorami praktycznej nauki zawodu zatrudnionymi w zakładach pracy wskazują, że podmioty te - to podmioty różne.

Oznacza to, że zbędne są dalsze rozważania, czy kwestionowane przez Skarżącego pominięcie spełnia wymagania, formułowane w dotychczasowym orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego, konstytucyjności różnicowania sytuacji prawnej podmiotów podobnych, w tym, czy znajduje uzasadnienie w zasadzie sprawiedliwości społecznej.

Podmioty różniące się, w świetle dotychczasowego orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego, mogą bowiem być traktowane odmiennie [*vide* –

wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 24 kwietnia 2006 r. w sprawie o sygn. P 9/05, OTK ZU (A) z 2006 r. Nr 4, poz. 46].

W tej sytuacji, nie można art. 4 ust. 1 pkt 2 ustawy o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych zarzucić, że przez to, iż nie uwzględnia w wymaganym 20-letnim stażu pracy nauczyciela praktycznej nauki zawodu, zatrudnionego w szkole przed 1999 r., pracy wykonywanej przed 1999 r. na stanowisku instruktora praktycznej nauki zawodu w innej jednostce niż wymieniona w art. 2 pkt 1 tejże ustawy, iż zawiera regulację niepełną, a tym samym, że różnicuje sytuację nauczycieli w sferze prawa do zabezpieczenia emerytalnego i ma charakter dyskryminujący nauczycieli, którzy wcześniej pracowali jako instruktorzy praktycznej nauki zawodu.

Pod adresem kwestionowanego – w zaskarżonym zakresie – art. 4 ust. 1 pkt 2 ustawy o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych Skarżący sformułował ponadto zarzut niezgodności z zasadą zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa i, wynikającym z tej zasady, zakazem ingerencji w prawa nabyte.

Wypada odnotować, że w świetle dotychczasowego orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego zasada zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa nie oznacza niemożności zmiany prawa przez ustawodawcę. Jak podkreślił Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 26 kwietnia 1999 r., w sprawie o sygn. K 3/99, z zasady zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa „nie wynika, że każdy może zawsze ufać, iż prawne unormowanie jego praw i obowiązków nie ulegnie na przyszłość zmianie na jego niekorzyść. Ocena zależy od treści dokonywanych przez prawodawcę zmian i sposobu ich wprowadzenia, przy uwzględnieniu całokształtu okoliczności oraz konstytucyjnego systemu wartości” (OTK ZU z 1999 r. Nr 4, poz. 73). Także zmiana zasad nabywania prawa do świadczeń emerytalno-rentowych nie może być postrzegana jako naruszenie zasady zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa.

Z tej konstytucyjnej zasady wynikają natomiast „dalsze szczegółowe reguły, odnoszące się przede wszystkim do sytuacji, gdy mamy do czynienia z wieloma następującymi po sobie zmianami obowiązującego stanu prawnego. Na ustawodawcy ciąży (...) obowiązek starannego uwzględniania za pomocą powszechnie przyjętych technik stanowienia prawa, ze szczególnym uwzględnieniem techniki przepisów intertemporalnych, ochrony praw słuszenie nabytych i ochrony interesów będących w toku (...) Zasada zaufania obywateli do państwa i stanowionego przez nie prawa wyraża się więc w takim stanowieniu i stosowaniu prawa, by nie stawało się ono swoistą pułapką dla obywatela i aby mógł on układać swoje sprawy w zaufaniu, że nie naraża się na prawne skutki, których nie mógł przewidzieć w momencie podejmowania decyzji, oraz w przekonaniu, że jego działania podejmowane zgodnie z obowiązującym prawem będą także w przyszłości uznawane przez porządek prawny. (...) nowe uregulowania nie mogą zaskakiwać ich adresatów, którzy powinni mieć czas na dostosowanie się do zmienionych regulacji i spokojne podjęcie decyzji co do dalszego postępowania (...) Bezpieczeństwo prawne oznacza (...) możliwość decydowania przez obywatela o swoim postępowaniu w oparciu o pełną znajomość przesłanek działania organów państwowych oraz konsekwencji prawnych, jakie działania obywatela mogą za sobą pociągnąć” [wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 27 stycznia 2010 r. w sprawie o sygn. SK 41/07, OTK ZU (A) z 2010 r. Nr 1, poz. 5].

Przepis art. 4 ust. 1 pkt 2 ustawy o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych nie narusza, sformułowanych przez Trybunał Konstytucyjny, wymagań dla nowych regulacji dotyczących praw socjalnych.

Nauczycielskie świadczenie kompensacyjne jest bowiem nowym świadczeniem o charakterze zbliżonym do emerytur pomostowych.

Przed dniem wejścia w życie ustawy o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych w systemie zabezpieczenia społecznego nie było ustalonych warunków nabycia uprawnień do tego świadczenia. Art. 24 ust. 2 ustawy o

emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przewidywał wprawdzie, że dla osób pracujących w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze zostaną ustanowione emerytury pomostowe, lecz przepis ten nie tylko nie zapowiadał wprowadzenia, w przyszłości, świadczeń kompensacyjnych dla nauczycieli, ale również nie mógł stanowić podstawy powstania praw podmiotowych (maksymalnie ukształtowanych ekspektatyw) do takiego świadczenia.

Także omówione wyżej przepisy Karty Nauczyciela, tj. art. 88 tejże ustawy, nie mogą stanowić podstawy dla uznania, że ci nauczyciele, którzy wcześniej byli zatrudnieni w innych zakładach pracy (u innych pracodawców) niż placówki oświatowe na stanowisku instruktora praktycznej nauki zawodu i nie spełniają wymagań dla nabycia prawa do emerytury nauczycielskiej bez względu na wiek, nabyli prawo do zaliczenia poprzedniego okresu pracy do okresu pracy nauczyciela dla celów nabycia prawa do świadczenia kompensacyjnego.

Z analizy stanu faktycznego sprawy, na tle której wniesiona została skarga konstytucyjna, wynika zaś, że, mimo iż na gruncie omówionych przepisów, obowiązujących przed 1999 r., okres pracy wykonywanej przez Skarżącego w latach 1989 - 1995 w uspołecznionym zakładzie pracy na stanowisku instruktora praktycznej nauki zawodu podlegałby zaliczeniu do okresu pracy na stanowisku nauczyciela w Zespole Szkół Zawodowych, to i tak nie spełnił On warunków nabycia prawa ani do wcześniejszej emerytury na podstawie § 15 wskazanego wyżej rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w zw. z art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ani do emerytury bez względu na wiek na podstawie art. 88 Karty Nauczyciela, gdyż nie osiągnął do dnia 31 grudnia 2008 r. wymaganego stażu pracy.

Należy natomiast podkreślić, że już w dacie publikacji ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w Dzienniku Ustaw, tj. w dniu 30 grudnia 1998 r., Skarżący mógł powziąć wiadomość, że nie

będzie mógł skorzystać ani z prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym, ani też z prawa do emerytury nauczycielskiej bez względu na wiek, a tym samym, że prawo do emerytury przysługiwać mu będzie na podstawie przepisów ogólnych, dotyczących wszystkich ubezpieczonych, gdyż ani ta ustawa, ani też inne przepisy nie gwarantowały wszystkim nauczycielom zachowania dotychczasowego uprawnienia do zaliczenia wcześniejszego okresu pracy w uspołecznionym zakładzie pracy na stanowisku instruktora praktycznej nauki zawodu do okresu pracy na stanowisku nauczyciela dla celów uzyskania prawa do innych świadczeń niż świadczenia wypłacane z systemu ubezpieczeń społecznych, w tym do – niefunkcjonującego wówczas jeszcze w systemie prawa – świadczenia kompensacyjnego.

Art. 4 ust. 1 pkt 2 ustawy o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych, w zakresie zakwestionowanym skargą konstytucyjną w niniejszej sprawie, jest zatem zgodny z art. 67 ust. 1 w związku z art. 32 i art. 2 Konstytucji.

Z powyższych względów, przedstawiam stanowisko jak na wstępie.

z upoważnienia
Prokuratora Generalnego
Robert Meind
Zastępcy Prokuratora Generalnego